

REPUBLICA MOLDOVA
JUDECĂTORIA CHIȘINĂU
(sediul Central)

REPUBLIC OF MOLDOVA
THE COURT OF CHISINAU
(office Central)

mun. Chișinău, str. Zelinski, 13 Republica Moldova
MD-2038, tel. (+373 22) 52 20 21,
tel./fax (+373 22) 52 20 21, e-mail: jchisinau@justice.md,

mun. Chisinau, Zelinski 13 street, Republic of Moldova
MD-2038, tel. (+373 22) 52 20 21,
tel./fax (+373 22) 52 20 21, e-mail: jchisinau@justice.md

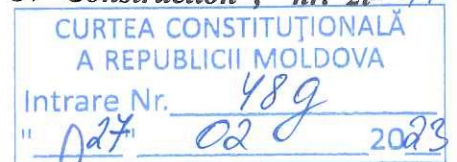

Curtea Constituțională a Republicii Moldova
mun. Chișinău str. A. Lapusneanu, 28. MD-2004.

Judecătoria Chișinău (sediul Central) remite în adresa Curții Constituționale a Republicii Moldova copia cauzei civile privind insolvabilitatea S.R.L. "Fame-CV Construction", nr. 2i-1346/18 (12-2i-33392-18052018) și copia încheierii nr. 2i-1346/18 din 20.02.2023, prin care s-a admis cererea administratorului insolvabilității S.R.L. "Fame-CV Construction", Bostan Nicolae de ridicare a excepției de neconstituționalitate a art. 68, alin. (10) din Legea insolvabilității, pentru examinare conform competenței.

Anexe: copia cauzei civile privind insolvabilitatea S.R.L. "Fame CV Construction", nr. 2i-11:40/1346/18, 1 volum – 45 file.

Executor: Andriuță Tudor.

Președintele interimar al Judecătoriei Chișinău

Nicolae Șova

MINISTERUL JUSTIȚIEI AL REPUBLICII MOLDOVA
Uniunea Administratorilor Autorizați din Moldova
Administrator Autorizat

Bostan Nicolae

MD 2043, mun. Chișinău, str. Dr. Tudor Strișcă 8/2, of. 121
Tel./fax: + 373 22 83 53 85, email: bostannicolae1@gmail.com,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28
MD 2004, Republica Moldova

SESIZARE

PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE

prezentată în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) și lit. g) din Constituție

Autorul sesizării: Administrator Autorizat Nicolae Bostan

**Funcția: Administratorul insolvenței
ÎN „FAME CV-CONSTRUCTION” SRL (în proces de insolvență)**

I. OBIECTUL SESIZĂRII

1. Controlul constituționalității prevederilor art. 68, alin. (10) Legii insolvenței nr. 149 din 29.06.2012: „*Reprezentantul debitorului, orice creditor pot face contestație împotriva măsurilor luate de administrator/lichidator. Instanța de insolvență va soluționa contestația în termen de 10 zile de la înregistrare, cu citarea contestatorului, a administratorului/lichidatorului și a comitetului creditorilor, având dreptul să suspende, la cererea contestatorului, executarea măsurii contestate.* – în partea omisiunii legiuitorului de reglementare a modului de contestare a încheierilor emise de instanța de insolvență pe marginea contestațiilor împotriva măsurilor luate de administrator/lichidator și a omisiunii de a indica calea de atac împotriva încheierii emise de către instanța de insolvență în urma examinării contestațiilor înaintate prin prisma prevederilor art. 68, alin. (10) Legea insolvenței.

2. Declararea neconstituțională a prevederilor art. 68, alin. (10) Legii insolvenței nr. 149 din 29.06.2012: „*Reprezentantul debitorului, orice creditor pot face contestație împotriva măsurilor luate de administrator/lichidator. Instanța de insolvență va soluționa contestația în termen de 10 zile de la înregistrare, cu citarea contestatorului, a administratorului/lichidatorului și a comitetului creditorilor, având dreptul să suspende, la cererea contestatorului, executarea măsurii contestate.* – în partea omisiunii legiuitorului de reglementare a modului de contestare a încheierilor emise de instanța de insolvență pe marginea contestațiilor împotriva măsurilor luate de administrator/lichidator și a omisiunii de a indica calea de atac împotriva încheierii emise de către instanța de insolvență în urma examinării contestațiilor înaintate prin prisma prevederilor art. 68, alin. (10) Legea insolvenței.

II. CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE INSTANȚA DE JUDECATĂ

Prin Hotărârea Curții de Apel Economice din 17.11.2009, a fost constată incapacitatea de plată a debitorului ÎM „Fame-CV Construction” și s-a dispus intentarea procesului de insolvență în privința acestuia.

La data de 09.05.2013 a avut loc Adunarea creditorilor ÎM „Fame-CV Construction” SRL la care creditorii, în conformitate cu prevederile art. 114, 183 a Legii insolvenței nr. 149 din 29.06.2012 în vigoare din 13.03.2013 au hotărât aplicarea procedurii de restructurare a debitorului ÎM „Fame-CV Construction” SRL și propunerea la funcția de administrator al insolvenței pe d-nul Nicolae Bostan.

Prin Hotărârea Curții de Apel Chișinău nr. 2c-301/12 din 19.07.2013 a fost confirmat planul procedurii de restructurare a debitorului ÎM „Fame-CV Construction” SRL (în procedură de restructurare), cu sediul în mun. Chișinău, str. Tighina 49, IDNO: 1006600035773, în calitate de administrator al insolvenței a fost desemnat Î.I. „Nicolae Bostan”.

La data de 20 septembrie 2016, în urma Concursului de selectare a unui investitor pentru construcția blocurilor locative din mun. Chișinău, str. Pietrarilor nr. 10/5 și 10/6 a fost desemnat câștigătoare compania FPC „Exfactor Grup” SRL.

La data de 06 aprilie 2017 între FPC „Exfactor Grup” SRL și ÎM „Fame CV Construction” SRL (în procedură de realizare a planului de restructurare), cu acordul

Uniunii Scriitorilor din Moldova și a ÎM „Fame Construction Industry” (în procedură de realizare a planului de restructurare) a fost încheiat contractul de antrepriză nr. 06/04 care are drept obiect finisarea construcțiilor nefinalizate din mun. Chișinău, str. Pietrarilor nr. 10/5 și 10/6.

Pe parcursul derulării procesului de insolvență intentat în privința debitorului ÎM „Fame CV-Construction” SRL au parvenit contestații de la creditorii Codreanu Ruslan, Cumpanici Filip și Cojuhari Nadeja împotriva măsurilor luate de lichidator, contestațiile fiind înaintate în temeiul prevederilor art. 68, alin (10) din Legea insolvenței nr. 149 din 29.06.2012.

Respectiv, la soluționarea contestațiilor împotriva măsurilor luate de lichidatorul ÎM „Fame CV-Construction” SRL (în proces de insolvență) instanța de judecată urmează să aplice prevederile art. 68, alin. (10) Legea insolvenței nr. 149 din 29.06.2012, constituționalitatea cărora lichidatorul debitorului – Administrator Autorizat Bostan Nicolae o contestă prin prezenta sesizare, fiind în contradicție cu prevederile **art. 20, art. 21, art. 23, art. 26, art. 54 și art. 119 a Constituției Republicii Moldova, art. 1, art. 6 și art. 13 a Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.**

În acest sens menționăm că, norma de drept a cărei neconstituționalitate se ridică este în vigoare la moment și este de natură reglementeze raporturile juridice între participanții la procesul de insolvență iar instanța la examinarea cauzei urmează să aplice în mod direct această prevedere, prin prisma art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție considerăm că suntem în drept de a înainta prezenta sesizare.

III. NORMA DE DREPT SUPUSĂ VERIFICĂRII CONSTITUȚIONALITĂȚII

Prezenta sesizare are drept obiect de examinare controlul constituționalității prevederilor art. 68, alin. (10) a Legii insolvenței nr. 149 din 29.06.2012 – art. 68, alin. (10) Legii insolvenței nr. 149 din 29.06.2012 – în partea omisiunii legiuitorului de reglementare a modului de contestare a încheierilor emise de instanța de insolvență pe marginea contestațiilor împotriva măsurilor luate de administrator/lichidator și a omisiunii de a indica calea de atac împotriva încheierii emise de către instanța de insolvență în urma examinării contestațiilor înaintate prin prisma prevederilor art. 68, alin. (10) Legea insolvenței.

Necesitatea reglementării unui mecanism de atac împotriva încheierilor emise de instanța de insolvență pe marginea contestațiilor împotriva măsurilor administratorului/lichidatorului decurge din prevederile art. 8, alin. (2) Legea insolvenței care prevăd în mod expres că, încheierile instanței de insolvență pot fi atacate cu recurs numai în cazurile expres prevăzute de prezenta lege, respectiv omiterea de către legiuitor a indicării exprese în conținutul prevederilor art. 68, alin. (10) Legea insolvenței a căii de atac (dreptul la recurs) contravine articolelor **art. 20, art. 21, art. 23, art. 26, art. 54 și art. 119 a Constituției Republicii Moldova, art. 1, art. 6 și art. 13 a Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului.**

Norma contestată ca neconstituțională fiind următoarele:

Articolul 8. Exercițarea de către administrator/lichidator a atribuțiilor.

„(10) Reprezentantul debitorului, orice creditor pot face contestație împotriva măsurilor luate de administrator/lichidator. Instanța de insolvabilitate va soluționa contestația în termen de 10 zile de la înregistrare, cu citarea contestatorului, a administratorului/lichidatorului și a comitetului creditorilor, avînd dreptul să suspende, la cererea contestatorului, executarea măsurii contestate.”

IV. Cadrul normativ pertinent

1. **Constituția Republicii Moldova adoptată la 29.07.1994, republicată la 29.03.2016.**

Articolul 20. Accesul liber la justiție

(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngrădi accesul la justiție.

Articolul 21. Prezumția nevinovăției

Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată pînă cînd vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.

Articolul 26. Dreptul la apărare

(1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

(3) În tot cursul procesului, părțile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu.

(4) Amestecul în activitatea persoanelor care exercită apărarea în limitele prevăzute se pedepsește prin lege.

Articolul 54. Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

Articolul 115. Instanțele Judecătorești

(1) Justiția se înfăptuiește prin Curtea Supremă de Justiție, prin curțile de apel și prin judecătorii.

(2) Pentru anumite categorii de cauze pot funcționa, potrivit legii, judecătorii specializate.

Articolul 119. Folosirea căilor de atac

Împotriva hotărârilor judecătorești, părțile interesate și organele de stat competente pot exercita căile de atac, în condițiile legii.

2. Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale

Articolul 1. Obligația de a respecta drepturile omului.

Înaltele Părți contractante recunosc oricărei persoane aflate sub jurisdicția lor drepturile și libertățile definite în titlul I al prezentei convenții.

Articolul 6. Dreptul la un proces echitabil.

Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. Hotărârea trebuie să fie pronunțată în mod public, dar accesul în sala de ședință poate fi interzis presei și publicului pe întreaga durată a procesului sau a unei părți a acestuia în interesul moralității, al ordinii publice ori la securității naționale [...].

Articolul 13. Dreptul la un remediu efectiv

Orice persoană, ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de prezenta Convenție au fost încălcate, are dreptul de a se adresa efectiv unei instanțe naționale, chiar și atunci când încălcarea s-ar datora unor persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor lor oficiale.

1. Prevederile relevante ale Legii insolvenței nr. 149 din 29.06.2012

Articolul 1. Scopul și domeniul de reglementare

(1) Scopul prezentei legi este instituirea cadrului juridic privind stabilirea unei proceduri colective pentru satisfacerea creanțelor creditorilor din contul patrimoniului debitorului prin aplicarea față de acesta a procedurii de restructurare sau a procedurii falimentului și prin distribuirea produsului finit.

(2) Prezenta lege este aplicabilă persoanelor juridice, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, întreprinzătorilor individuali, inclusiv titularilor de patentă de întreprinzător, societăților de asigurări, organismelor de plasament colectiv în valori mobiliare, companiilor fiduciare, organizațiilor necomerciale, înregistrate în Republica Moldova în modul stabilit, precum și maselor succesoriale lăsate de persoanele fizice, indiferent de faptul dacă desfășurau sau nu activitate de întreprinzător.

(4) Procesul de insolvență se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi.

Articolul 4 Participanții la procesul de insolvență

(1) Participanții la procesul de insolvență sânt: administratorul provizoriu, administratorul insolvenței, lichidatorul, creditorii, adunarea creditorilor, comitetul creditorilor, debitorul sau, după caz, reprezentantul debitorului, alte organe și persoane stabilite în prezenta lege.

Articolul 34. Hotărârea de intentare a procedurii de insolvență

(2) Prin hotărârea de intentare a procedurii de insolvență, instanța de insolvență dă apreciere concluziilor din raportul administratorului provizoriu, prevede

mărimea revendicărilor asupra cărora obiecțiile debitorului și/sau ale creditorilor au fost respinse ori considerate ca fiind întemeiate, desemnează administratorul insolvenței și instituie, după caz, comitetul creditorilor.

Articolul 5. Competența instanței de judecată

(7) Instanța de insolvență nu are în competența sa atribuții manageriale, acestea fiind exercitate de către administratorul provizoriu, administratorul insolvenței/lichidator sau, în mod excepțional, de către debitor dacă nu i s-a ridicat dreptul de a își administra patrimoniul. Deciziile manageriale pot fi controlate sub aspectul oportunității de către creditori prin organele lor.

Articolul 8. Contestarea hotărârilor și a încheierilor instanței de insolvență

(1) Hotărârile instanței de insolvență pot fi atacate cu apel în termen de 15 zile de la data pronunțării dispozitivului, cu excepțiile prevăzute în prezenta lege. Termenul de apel, precum și apelul declarat nu suspendă executarea hotărârilor instanței de insolvență.

(2) Încheierile instanței de insolvență pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile de la data comunicării și numai în cazurile expres prevăzute de prezenta lege. Termenul de recurs, precum și recursul declarat nu suspendă executarea încheierilor instanței de insolvență.

Articolul 68 Exercițarea de către administrator/lichidator a atribuțiilor

(1) Administratorul/lichidatorul își exercită atribuțiile cu diligența unui bun profesionist, acționând pe propria răspundere.

(2) În procedura de insolvență, procedura falimentului sau procedura de restructurare, acțiunile administratorului/lichidatorului sînt orientate spre păstrarea, majorarea și valorificarea cît mai eficientă a masei debitoare prin toate mijloacele legale disponibile, pentru executarea cît mai deplină a creanțelor creditorilor.

Articolul 211. Supravegherea realizării planului procedurii de restructurare

(1) În partea organizatorică, planul procedurii de restructurare va reglementa supravegherea realizării sale. În acest caz, supravegherea se limitează la executarea de către debitor a obligațiilor specificate în plan.

(2) Planul procedurii de restructurare poate stabili extinderea supravegherii asupra executării obligațiilor pe care le-a transmis unei societăți, constituite, după intentarea procesului de insolvență, special pentru a prelua bunurile și obligațiile spre administrare (societate absorbantă).

(3) Atribuțiile de supraveghere țin de competența administratorului insolvenței. În legătură cu aceasta, atribuțiile administratorului insolvenței și ale membrilor comitetului creditorilor, precum și supravegherea din partea instanței de insolvență continuă. Prevederile art. 25 alin. (5¹) se aplică în mod corespunzător.

5. Prevederile relevante al Codului civil, sunt următoarele.

Articolul 1. Principiile legislației civile

(1) Legislația civilă este întemeiată pe recunoașterea egalității participanților la raporturile reglementate de ea, protecția vieții intime, private și de familie, recunoașterea inviolabilității proprietății, a libertății contractuale, protecția bunei-credințe, protecția

consumatorului, recunoașterea inadmisibilității imixtiunii în afacerile private, necesității de realizare liberă a drepturilor civile, de garantare a restabilirii persoanei în drepturile în care a fost lezată și de apărare a lor de către organele de jurisdicție competente.

(2) Drepturile civile pot fi limitate prin lege organică doar în temeiurile prevăzute de Constituția Republicii Moldova.

Articolul 11. Buna-credință

(1) Buna-credință este un standard de conduită a unei părți, caracterizată prin corectitudine, onestitate, deschidere și luarea în cont a intereselor celeilalte părți la raportul juridic.

(2) În special, este contrar bunei-credințe ca o parte să acționeze în contradicție cu declarațiile pe care le-a făcut anterior sau cu comportamentul pe care l-a avut anterior în cazul în care cealaltă parte, în detrimentul său, s-a bazat în mod rezonabil pe acele declarații sau acel comportament.

Articolul 12. Caracterul rezonabil

Caracterul rezonabil, prevăzut într-o dispoziție legală sau într-un act juridic, se apreciază în mod obiectiv, luând în considerare natura și scopul elementului supus aprecierii, circumstanțele cazului, precum și uzanțele și practicile pertinente.

Articolul 13. Abuzul de drept

(1) Niciun drept subiectiv nu poate fi exercitat predominant în scopul de a cauza altei persoane un prejudiciu sau a-i dăuna în alt mod (abuzul de drept).

(2) În cazul abuzului de drept, instanța de judecată, ținând cont de natura și consecințele acestuia, refuză titularului în apărarea dreptului subiectiv exercitat abuziv sau, după caz, îl obligă la încetarea exercitării abuzive.

(3) Dacă abuzul de drept a dus la încălcarea dreptului subiectiv al unei alte persoane, aceasta poate cere repararea prejudiciului cauzat.

Articolul 14. Interdicția invocării comportamentului propriu ilicit sau de rea-credință

(1) Nicio persoană nu poate invoca, la întemeierea pretenției sale, fapta ilicită sau de rea-credință pe care tot ea a săvârșit-o sau la care a participat.

(2) Nicio persoană nu poate obține un avantaj din comportamentul său ilicit sau de rea-credință.

6. Prevederile relevante ale Codului de procedură civilă nr. 225/30-05-2003 sun următoarele:

Articolul 1. Raporturile reglementate de legislația procedurală civilă

Legislația procedurală civilă a Republicii Moldova reglementează raporturile sociale referitoare la raporturile procesuale civile ce apar la înfăptuirea justiției de către instanțele judecătorești de drept comun în cadrul judecării cauzelor în acțiuni civile, precum și a altor cauze, date în competența lor de prezentul cod și de alte legi.

Articolul 2. Legislația procedurală civilă

(1) Procedura de judecare a cauzelor civile în instanțele judecătorești de drept comun este stabilită de Constituția Republicii Moldova, de hotărârile și deciziile Curții Europene a Drepturilor Omului, de hotărârile Curții Constituționale, de prezentul cod și de alte legi organice. Normele de drept procedural civil din alte legi trebuie să corespundă dispozițiilor fundamentale ale Constituției Republicii Moldova și prezentului cod.

(2) În caz de coliziune între normele prezentului cod și prevederile Constituției Republicii Moldova, se aplică prevederile Constituției, iar în caz de discordanță între

normele prezentului cod și cele ale unei alte legi organice, se aplică reglementările legii adoptate ulterior.

(3) Dacă prin tratatul internațional la care Republica Moldova este parte sânt stabilite alte norme decât cele prevăzute de legislația procedurală civilă a Republicii Moldova, se aplică normele tratatului internațional dacă din acesta nu rezultă că pentru aplicarea lor este necesară adoptarea unei legi naționale.

(4) Legislația procedurală civilă stabilește modalitatea de judecare a cauzelor în acțiuni civile ce rezultă din raporturi juridice civile, familiale, de muncă, locative, funciare, ecologice și din alte raporturi juridice, a cauzelor cu procedură specială și cu procedură în ordonanță (simplificată), precum și a celor care apar în legătură cu executarea actelor instanței judecătorești și actelor altor autorități.

Articolul 4. Sarcinile procedurii civile

Sarcinile procedurii civile constau în judecarea justă, în termen rezonabil, a cauzelor de apărare a drepturilor încălcate sau contestate, a libertăților și a intereselor legitime ale persoanelor fizice și juridice și asociațiilor lor, ale autorităților publice și ale altor persoane care sânt subiecte ale raporturilor juridice civile, familiale, de muncă și ale altor raporturi juridice, precum și în apărarea intereselor statului și ale societății, în consolidarea legalității și a ordinii de drept, în prevenirea cazurilor de încălcare a legii.

Articolul 5. Accesul liber la justiție

(1) Orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime.

(2) Nici unei persoane nu i se va refuza apărarea judiciară din motiv de inexistență a legislației, de imperfecțiune, coliziune sau obscuritate a legislației în vigoare.

(3) Renunțarea uneia dintre părți la dreptul de a se adresa în judecată prin încheierea în prealabil a unei convenții nu are efect juridic, cu excepția cazurilor de încheiere, în condițiile legii, a unei convenții arbitrale.

Articolul 6. Modalitățile de apărare a drepturilor, libertăților și intereselor legitime

Instanța judecătorească exercită apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime prin somare la executarea unor obligații, prin declararea existenței sau inexistenței unui raport juridic, prin constatarea unui fapt care are valoare juridică, prin alte modalități, prevăzute de lege.

Articolul 12. Soluționarea cauzelor civile în temeiul legislației Republicii Moldova

(1) Instanța judecătorească soluționează cauzele civile în temeiul Constituției Republicii Moldova, al tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, al hotărârilor și deciziilor Curții Europene a Drepturilor Omului, al hotărârilor Curții Constituționale, al legilor organice și ordinare, al hotărârilor Parlamentului, al decretelor Președintelui Republicii Moldova, al hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, al actelor normative ale ministerelor, ale altor autorități administrative centrale și ale autorităților administrației publice locale. În cazurile prevăzute de lege, instanța aplică uzanțele dacă acestea nu contravin ordinii publice și bunelor moravuri.

(2) Dacă, la judecarea cauzei civile, se constată că o lege sau un alt act normativ nu corespunde unei legi sau unui alt act normativ cu o putere juridică superioară, instanța aplică normele legii sau ale altui act normativ care are putere juridică superioară.

(3) În cazul inexistenței normei de drept care să reglementeze raportul litigios, instanța judecătorească aplică norma de drept care reglementează raporturi similare (analogia legii), iar în lipsa unei astfel de norme, se conduce de principiile de drept și de sensul legislației în vigoare (analogia dreptului). Nu se admite aplicarea prin analogie a normei de drept care derogă de la dispozițiile generale, restrânge drepturi sau stabilește sancțiuni suplimentare.

(4) Dacă în tratatul internațional la care Republica Moldova este parte sânt stabilite alte reglementări decât cele prevăzute de legislația internă, instanța, la judecarea cauzei, aplică reglementările tratatului internațional.

Articolul 22 Egalitatea în fața legii și a justiției

(1) Justiția în cauzele civile se desfășoară pe principiul egalității tuturor persoanelor, independent de cetățenie, rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere, origine socială, serviciu, domiciliu, loc de naștere, precum și al egalității tuturor organizațiilor, indiferent de tipul de proprietate și forma de organizare juridică, subordonare, sediu și de alte circumstanțe.

(2) Privilegiile procesuale ale persoanelor care beneficiază de imunitatea răspunderii civile se stabilesc de prezentul cod și de alte legi, de tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.

Articolul 26 Contradictorialitatea și egalitatea părților în drepturile procedurale

(1) Procesele civile se desfășoară pe principiul contradictorialității și egalității părților în drepturile procedurale.

(2) Contradictorialitatea presupune organizarea procesului astfel încât părțile și ceilalți participanți la proces să aibă posibilitatea de a-și formula, argumenta și dovedi poziția în proces, de a alege modalitățile și mijloacele susținerii ei de sine stătător și independent de instanță, de alte organe și persoane, de a-și expune opinia asupra oricărei probleme de fapt și de drept care are legătură cu cauza dată judecării și de a-și expune punctul de vedere asupra inițiativelor instanței.

(3) Instanța care judecă cauza își păstrează imparțialitatea și obiectivitatea, creează condiții pentru exercitarea drepturilor participanților la proces, pentru cercetarea obiectivă a circumstanțelor reale ale cauzei.

(4) Egalitatea părților în drepturile procedurale este garantată prin lege și se asigură de către instanță prin crearea posibilităților egale, suficiente și adecvate de folosire a tuturor mijloacelor procedurale pentru susținerea poziției asupra circumstanțelor de fapt și de drept, astfel încât nici una dintre părți să nu fie defavorizată în raport cu cealaltă.

Articolul 27 Disponibilitatea în drepturi a participanților la proces

(1) Disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecării, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare.

(2) Instanța nu admite dispunerea de un drept sau folosirea modalității de apărare dacă aceste acte contravin legii ori încalcă drepturile sau interesele legitime ale persoanei.

Articolul 355 Competența jurisdicțională a instanțelor judecătorești în cauzele de declarare a insolvenței

34

Cererea de declarare a insolvabilității se depune la judecătoria competentă în conformitate cu prevederile prezentului cod și ale altor legi.

Articolul 356 Examinarea cererii

Cererea de declarare a insolvabilității se judecă în instanță conform normelor generale din prezentul cod, cu excepțiile și completările stabilite de legislația insolvabilității.

Articolul 423. Recursul împotriva încheierii primei instanțe

(1) Încheierea dată în primă instanță poate fi atacată cu recurs, separat de hotărâre, de către părți și de ceilalți participanți la proces în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi, precum și în cazurile în care încheierea face imposibilă desfășurarea de mai departe a procesului. Ea se examinează în recurs conform regulilor stabilite de prezentul capitol.

IV. EXPUNEREA PRETINSEI SAU A PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

I. A priori, menționăm că în jurisprudența sa, Curtea Constituțională a Republicii Moldova a reținut că omisiunea legislativă poate constitui obiect de examinare al Curții Constituționale dacă această omisiune afectează un drept constituțional fundamental (HCC nr. 12 din 6 aprilie 2021, § 35 și jurisprudența citată acolo).

În subsecvent autorul sesizării reiterează că prevederile art. 68, alin. (10) din Legea insolvabilității au făcut obiectul controlului constituționalității însă pentru alte critici de neconstituționalitate (DCC nr. 2 din 16 ianuarie 2020) însă pe motivul omisiunii legiuitorului de a reglementa calea legală de atac a încheierilor emise de instanță prin prisma prevederilor art. 68, alin. (10) LI, Curtea nu s-a expus printr-o hotărâre.

Prin urmare, autorului sesizării, consideră că prevederile art. 68, alin. (10) LI reprezintă o ingerință într-un drept fundamental și anume a dreptului la apărare, a dreptului de acces liber la justiție și a dreptului la un recurs/remediu efectiv.

Necesitatea ridicării excepției de neconstituționalitate asupra prevederilor legale indicate ante, apare din practica judiciară aferentă cauzelor de insolvabilitate.

Astfel, având în vedere omisiunii legiuitorului de a reglementa clar, accesibil și previzibil modul în care instanțele de insolvabilitate urmează să examineze contestațiile împotriva măsurilor luate de administrator/lichidator.

Respectiv conform practicii judiciare în urma examinării contestațiilor reprezentantului debitorului sau a oricărui creditor împotriva măsurilor administratorului/lichidatorului instanța de insolvabilitate se expune printr-o încheiere (deși acest fapt la fel nu este reglementat de norma dată ca în alte situații prevăzute de lege când legea insolvabilității reglementează în mod expres că instanța asupra chestiunii x se expune printr-o încheierea care poate sau nu fi atacată cu recurs), la rândul său în dispozitivul încheierilor pronunțate pe marginea art. 68, alin. (10) din Legea insolvabilității instanța indică – încheierea este irevocabilă din momentul pronunțării, adică exclude posibilitatea de a ataca cu recurs o astfel de încheiere.

2. Atragem atenția onoratei Curți că procesul de insolvabilitate este unul amplu pe parcursul căruia pot fi examinate multiple chestiuni, instituții cereri, contestații etc. asupra cărora instanța de insolvabilitate se poate expune printr-o încheierii inclusiv asupra fondului cauzei (ca de exemplu asupra contestațiilor la tabelul creanțelor) motiv pentru care Încheierile pronunțate de către instanța de insolvabilitate obțin un statut și un caracter special, distinct de încheierile emise în cadrul unui proces civil general (contencios).

Prin urmare, spre deosebire de încheierile emise într-un proces civil contencios care pot fi contestate odată cu fondul cauzei, încheierile emise de instanța de insolvabilitate nu pot fi contestate o dată cu fondul cauzei, or, asupra fondului cauzei instanța de insolvabilitate se expune printr-o hotărâre și anume prin hotărârea de intentare a procesului de insolvabilitate respectiv toate acțiunile întreprinde ulterior nu pot fi contestate cu fondul cauzei.

Hotărârea de încetare a procesului de insolvabilitate presupune în sine încetarea procedurii și de regulă lichidarea și radierea debitorului insolubil din registrul de stat a persoanelor juridice, etapă la care decade orice necesitate de a ataca unele încheieri ale instanței de insolvabilitate.

Anume din motivele date, urma ca legiuitorul să indice în mod expres modul de atac asupra eventualelor încheieri pronunțate de către instanța de insolvabilitate, fie pot fi atacate acestea cu recurs fie nu în dependență de situație.

După cum rezultă din prevederile legii vedem că, în majoritatea cazurilor legiuitorul a reglementat la fiecare instituție și chestiune dreptul de atac asupra încheierilor emise de instanță cât și persoanele cu drept de atac.

La caz însă, legiuitorul a omis să indice dacă Încheierile pronunțate de instanța de insolvabilitate în temeiul art. 68, alin. (10) Legea nr. 149 din 29.06.2012 pot fi sau nu pot fi atacate cu recurs. Prin omisiunea dată se încalcă participanților la procesul de insolvabilitate inclusiv dreptul de a cunoaște drepturile și îndatoririle prevăzut la art. 23 din Constituția Republicii Moldova.

3. Potrivit art. 5 al CPC al RM: *“(1) Orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime. (2) Nici unei persoane nu i se va refuza apărarea judiciară din motiv de inexistență a legislației, de imperfecțiune, coliziune sau obscuritate a legislației în vigoare.”*

Articolul 13 din Convenția CEDO garantează dreptul la un recurs efectiv, care prevede că *„Orice persoană, ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de prezenta Convenție au fost încălcate, are dreptul să se adreseze efectiv unei instanțe naționale, chiar și atunci când încălcarea s-ar datora unor persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor lor oficiale.”*

Articolul 20 din Constituția RM garantează accesul liber la justiție al justițiabilului și prevede expres că *“(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime. (2) Nici o lege nu poate îngrădi accesul la justiție.”*

În corespundere cu art. 6 alin. (1) a Convenției CtEDO *“Orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public și în termen rezonabil, de către*

o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. Hotărârea trebuie să fie pronunțată în mod public, dar accesul în sala de ședință poate fi interzis presei și publicului pe întreaga durată a procesului sau a unei părți a acestuia, în interesul moralității, al ordinii publice ori al securității naționale într-o societate democratică, atunci când interesele minorilor sau protecția vieții private a părților la proces o impun, sau în măsura considerată absolut necesară de către instanță când, în împrejurări speciale, publicitatea ar fi de natură să aducă atingere intereselor justiției.”

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a admis faptul că articolul 6 stabilește garanțiile procedurale disponibile părților aflate în litigiu. Acest lucru ar fi golit de conținut dacă nu s-ar avea în vedere și accesul la instanță. Prin urmare, dreptul de acces la instanță decurge implicit din dreptul la un proces echitabil în temeiul articolului 6 alin. (1) a Convenției CEDO.

Procesul este considerat echitabil în funcție de toate circumstanțele cauzei, inclusiv de posibilitatea persoanei de a avea acces la justiție. Se va lua în considerare procedura judiciară în ansamblul său și anume, de la momentul declanșării procedurii, până la soluționarea finală a unui cauze de judecată.

Art. 6 par.1 din Convenția CEDO prevede nu doar garanții procedurale, ci și un drept autonom, respectiv dreptul de a avea acces la o instanță judecătorească, care, deși nu este prevăzut în mod expres în convenție, s-a dovedit a fi unul dintre cele mai importante elemente ale art. 6 și care presupune posibilitatea de valorificare a unui remediu efectiv împotriva încălcărilor comise de către instanțele de judecată și anume dreptul de a contesta actele instanței de fond cu recurs și apel și a obține o remediere efectivă a drepturilor încălcate a justițiabilului.

Totodată, potrivit pct. 10 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 3 din 09 iunie 2014 cu privire la aplicarea de către instanțele judecătorești a unor prevederi ale Convenției Europene pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale “Conform jurisprudenței CEDO, în care Curtea a statuat în mod constant, le revine în primul rând instanțelor naționale competența de a interpreta legislația internă, în special de reguli de natură procesuală. Prin urmare, alături de alte drepturi substanțiale pe care statele s-au obligat să le asigure, în temeiul art. 1, tuturor persoanelor ce se află sub jurisdicția lor, Convenția Europeană reglementează două drepturi procedurale (în materia civilă), care „se concretizează în garanții cu privire la punerea în valoare a drepturilor și libertăților ce îi sânt recunoscute persoanei în fața instanțelor judecătorești”: - dreptul la un proces echitabil (art. 6 din Convenția Europeană); - dreptul la un recurs efectiv (art. 13 din Convenția Europeană).”

Iar conform pct. 12 din aceeași Hotărâre a Plenului CSJ menționată supra “Articolul 13 din Convenția Europeană stabilește că orice persoană ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de Convenție au fost încălcate are dreptul să se adreseze efectiv unei instituții naționale, chiar și atunci când încălcarea s-ar datora unor persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor lor oficiale. Termenul „recurs efectiv”, în sensul acestui articol, urmează a fi privit nu ca o cale de atac instituită prin lege, ci ca un remediu real instituit la nivel național, conform căruia o persoană considerată victimă a

40

unei violări ale drepturilor sale prevăzute de Convenție poate ataca în fața instanțelor judecătorești pretinsa violare. Posibilitatea atacării pretinselor violări trebuie să aparțină nemijlocit pretinsei victime și să nu depindă de discreția anumitor funcționari sau a altcuiva. Deci, în cazul în care legea națională nu prevede dreptul la recurs efectiv în privința încălcării unui anumit drept prevăzut de Convenția Europeană, instanța de judecată urmează să primească plângerea respectivă și să soluționeze cauza conform procedurii civile sau, după caz, penale, aplicând direct prevederile acesteia.”

Totodată, prevederile legale contestate prin prezenta sesizare, raportate la normele relevante ale Constituției și celorlalte prevederi legale invocate în prezenta cerere, nu corespunde criteriilor de calitate a legii: **de previzibilitate și accesibilitate, nefiind formulată cu suficientă precizie, soluția instanței de insolabilitate în situația faptică concretă expusă supra, actul de dispoziție ce urmează a fi emis de instanță în urma examinării contestațiilor împotriva măsurilor administratorului/lichidatorului, împuternicirile instanței la examinarea acestor contestații, modul de atac,** precum și drepturile și obligațiile, permise sau impuse subiecților din normele contestate, care nu sunt adecvate, necesare și proporționale cu celelalte norme prin care se urmărește respectarea drepturilor participanților la procesul de insolabilitate, fiind astfel contrare inclusiv prevederilor art. 23 din Constituție.

Nu în ultimul rând considerăm că, norma prevăzută la art. 68, alin. (10) Legea nr. 149 din 29.06.2012 contravine prevederilor art. 119 din Constituția Republicii Moldova care indică în mod expres dreptul părților interesate de a exercita calea de atac împotriva actelor emise de instanțele de insolabilitate, acte ce le afectează în mod direct drepturile și obligațiile în cadrul procesului la caz.

Considerăm la fel că, administratorul/lichidatorul este persoană cu drept de sesizare a Curții Constituționale în acest caz, or, acesta este titularul dreptului la apărare în situația în care instanța admite contestațiile înaintate de debitor sau creditor și anulează, interzice anumite măsuri întreprinse de administrator/lichidator, respectiv imposibilitatea atacării cu recurs a încheierii instanței de insolabilitate emise prin prisma art. 68, alin. (10) Legea insolabilității încalcă vehement dreptul la apărare al administratorului/lichidatorului.

În același timp, omisiunea din prevederile legale contestate încalcă vehement prevederile Codului de procedură civilă care prevede că, nici unei persoane nu i se va refuza apărarea judiciară din motiv de inexistență a legislației, de imperfecțiune, coliziune sau obscuritate a legislației în vigoare, or, după cum rezultă din prevederile art. 1 Legea insolabilității, procesul de insolabilitate se desfășoară inclusiv prin prisma prevederilor Codului de procedură civilă al RM.

4. În subsecvent, autorul cererii menționează că în Hotărârea nr. 17 din 10 mai 2017 Curtea Constituțională a statuat că:

"Curtea menționează că dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle sale, consacrat în articolul 23 alin.(2) din Constituție, implică adoptarea de către legiuitor a unor legi accesibile, previzibile și clare.

Concomitent, Curtea constată, prin prisma articolului 54 alin. (3) din Constituție, că această garanție constituțională nu poate fi restrânsă.

141

Pentru a corespunde celor trei criterii de calitate - accesibilitate, previzibilitate și claritate - norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite. În caz contrar, cu toate că legea conține o normă de drept care aparent descrie conduita persoanei în situația dată, persoana poate pretinde că nu-și cunoaște drepturile și obligațiile. Într-o astfel de interpretare, norma ce nu corespunde criteriilor clarității este contrară art. 23 din Constituție [...].

Curtea reține că previzibilitatea și claritatea constituie elemente sine qua non ale constituționalității unei norme, care în activitatea de legiferare nicidecum nu pot fi omise.

Conform testului de proporționalitate, măsura luată trebuie să fie adecvată - să poată în mod obiectiv să ducă la îndeplinirea scopului, necesară - indispensabilă pentru îndeplinirea scopului, și proporțională - să asigure justul echilibru între interesele concrete pentru a fi corespunzătoare scopului urmărit". (§67-70, 89).

Omisunile respective fac ca participanții la procesul de insolvență să nu cunoască drepturile și îndatoririle sale în coraport cu Încheierea emisă de instanță conform art. 68, alin. (10) LI, respectiv participanții nu cunosc dacă sunt în drept de a ataca o astfel de încheiere sau nu, motivul fiind imperfecțiunea legii și inexistența unei clarități în acest sens, norma dată fiind lipsită de claritate și previzibilitate în măsura în care nici măcar nu sunt indicate împuternicirile instanței de insolvență la examinarea contestațiilor respective.

În concluzie autorul sesizării consideră drept incidente la caz prevederile art. articolelor art. 20, art. 21, art. 26, art. 54 și art. 119 a Constituției Republicii Moldova, art. 1, art. 6 și art. 13 a Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului.

Având în vedere restricționarea unei persoane (la caz administratorului/lichidatorului) dreptul de a contesta un act judecătoresc care îl privește în mod direct și respectiv îi afectează drepturile și libertățile fundamentale inclusiv dreptul la apărare la caz devin incidente prevederile art. 20 și art. 119 din Constituția RM.

În altă ordine de idei, având în vedere omisiunea legiuitorului de a da o claritate și a reglementa calea de atac, împuternicirile instanței la examinarea contestațiilor fapt ce îngreudește participanților la proces dreptul constituțional de a și drepturile și a cunoaște îndatoririle în fața justiției la caz devin incidente prevederile art. 23 și art. 54 din Constituția RM.

V. CERINȚELE SESIZĂRII

Reieșind din motivele expuse *supra*, fiind constatate toate cele 4 condiții necesare pentru a sesiza Curtea Constituțională, în temeiul art. 12¹ CPC, articolului 135 alin. 1 lit. a) și g) din Constituție, precum și al Regulamentului privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională, Administratorul Autorizat Bostan Nicolae,

SOLICITĂ:

1. Primirea și admiterea spre examinare în fond a Sesizării privind excepția de neconstituționalitate ridicată;
2. **A supune controlului constituționalității** prevederile art. 68, alin. (10) Legii insolvenței nr. 149 din 29.06.2012: *„Reprezentantul debitorului, orice creditor pot face contestație împotriva măsurilor luate de administrator/lichidator. Instanța de insolvență va soluționa contestația în termen de 10 zile de la înregistrare, cu citarea contestatorului, a administratorului/lichidatorului și a comitetului creditorilor, având dreptul să suspende, la cererea contestatorului, executarea măsurii contestate. – în partea omisiunii legiuitorului de reglementare a modului de contestare a încheierilor emise de instanța de insolvență pe marginea contestațiilor împotriva măsurilor luate de administrator/lichidator și a omisiunii de a indica calea de atac împotriva încheierii emise de către instanța de insolvență în urma examinării contestațiilor înaintate prin prisma prevederilor art. 68, alin. (10) Legea insolvenței.*
3. **A declara neconstituționale** prevederile art. 68, alin. (10) Legii insolvenței nr. 149 din 29.06.2012: *„Reprezentantul debitorului, orice creditor pot face contestație împotriva măsurilor luate de administrator/lichidator. Instanța de insolvență va soluționa contestația în termen de 10 zile de la înregistrare, cu citarea contestatorului, a administratorului/lichidatorului și a comitetului creditorilor, având dreptul să suspende, la cererea contestatorului, executarea măsurii contestate. – în partea omisiunii legiuitorului de reglementare a modului de contestare a încheierilor emise de instanța de insolvență pe marginea contestațiilor împotriva măsurilor luate de administrator/lichidator și a omisiunii de a indica calea de atac împotriva încheierii emise de către instanța de insolvență în urma examinării contestațiilor înaintate prin prisma prevederilor art. 68, alin. (10) Legea insolvenței.*

VI. DECLARAȚIA ȘI SEMNĂTURA

Declar pe onoare că informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

06.02.2023

mun. Chișinău

Administrator Autorizat
Bostan Nicolae
Administratorul insolvenței
ÎM „Fame CV-Construction” SRL
(în procedura planului de restructurare)

44

Dosarul nr. 2i-1346/18

ÎNCHEIERE
În numele legii

20 februarie 2023

Judecătoria Chișinău (sediul Central)

Instanța compusă din:

Președintele ședinței:

Judecător

Grefier

Gheorghe MÎȚU
Tudor ANDRIUȚĂ

mun. Chișinău

Cu participarea:

Reprezentantului creditorului Cojuhari Nadejda – avocatul Hadei Eduard

Reprezentantului creditorului Codreanu Ruslan – avocatul Tighineanu Sorin

În lipsa:

Administratorului insolabilității S.R.L. "Fame-CV Construction" – Bostan Nicolae, legal citat

Reprezentantului creditorului Cumpanici Filip, legal citat

Examinînd în ședința de judecată publică cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 68, alin. (10) din Legea insolabilității înaintată de administratorul insolabilității S.R.L. "Fame-CV Construction", Bostan Nicolae la examinarea contestațiilor depuse de Cojuhari Nadejda, Codreanu Ruslan și Cumpanici Filip împotriva măsurilor adoptate de administratorul insolabilității S.R.L. "Fame-CV Construction",

A C O N S T A T A T :

La 28 iulie 2009 creditorul SA "Supraten", s-a adresat în instanța de judecată cu cerere introductivă privind intentarea procesului de insolabilitate față de debitorul SRL "Fame CV-Construction".

Prin Încheierea Curții de Apel Economice din 30 iulie 2009, cererea introductivă a fost admisă spre examinare, iar prin hotărârea aceleiași instanțe din 17 noiembrie 2009 a fost intentat procesul de insolabilitate în privința SRL "Fame CV-Construction", în calitate de administrator al insolabilității a fost numit, d-l Chicu Dumitru, care ulterior a fost destituit din această funcție, iar în locul său a fost numit d-l Bostan Nicolae.

Prin Încheierea Curții de Apel Chișinău din 21.05.2013 s-a dispus intentarea procedurii de restructurare față de debitor.

Prin Hotărârea Curții de Apel Chișinău din 19.07.2013 a fost confirmat planul procedurii de restructurare față de debitorul SRL "Fame CV-Construction", în calitate de administrator al insolabilității a fost numit, d-l Bostan Nicolae.

Ulterior, prin Legea nr. 254 din 01.12.2017 pentru modificarea și completarea unor a legislative (în vigoare din 05.01.2018), s-a modificat art. 355 din Codul de procedură Civilă RM, stabilindu-se competența judecătoriilor la examinarea cauzelor de insolabilitate.

Prin Încheierea Curții de Apel Chișinău din 11.05.2018, cauza de insolabilitate în privința SRL "Fame CV-Construction", a fost transmisă pentru judecare în instanța competentă – Judecătoria Chișinău.

Prin Încheierea din 18.05.2018 a Judecătoriei Chișinău, cauza de insolabilitate în privința SRL "Fame CV-Construction", a fost primită în procedură de examinare.

Creditorii Codreanu Ruslan și Cumpanici Filip împotriva măsurilor adoptate de administratorul insolabilității S.R.L. "Fame-CV Construction" în temeiul art. 68, alin. (10) din Legea insolabilității.

La data de 07.02.2023 de către administratorul insolabilității S.R.L. "Fame-CV Construction", Bostan Nicolae a fost depusă cerere de ridicare a excepției de neconstituționalitate a art. 68, alin. (10) din Legea insolabilității, în partea omisiunii reglementării modului de contestare a încheierilor emise de instanța de insolabilitate pe marginea contestațiilor împotriva măsurilor luate de administratorul insolabilității/lichidator

în ordinea art. 68, alin. (10) din Legea insolvenței și a omisiunii de a indica calea de atac împotriva încheierii emise de către instanța de insolvență în urma examinării unor astfel de contestații.

În ședința de judecată administratorul insolvenței S.R.L. "Fame-CV Construction" – Bostan Nicolae nu s-a prezentat, deși a fost legal citat. A solicitat examinarea cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate în lipsa sa, astfel încât în temeiul art. 206, alin. (1) CPC, s-a dispus examinarea cererii respective în lipsa sa.

În ședința de judecată reprezentanții creditorilor Cojuhari Nadejda – avocatul Hadei Eduard și Codreanu Ruslan – avocatul Tighineanu Sorin au solicitat respingerea cererii înaintate de administratorul insolvenței privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

În ședința de judecată reprezentantul creditorului Cumpanici Filip nu s-a prezentat, deși a fost legal citat, astfel încât în temeiul art. art. 206, alin. (5) CPC, s-a dispus examinarea cererii respective în lipsa sa.

Audiind participanții la proces, studiind cererile privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, instanța de judecată ajunge la concluzia că aceasta urmează să fie admisă, din următoarele considerente.

Din prevederile art. 12¹, alin. (1)-(3) CPC rezultă că: în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.

La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;

b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă pînă la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amână pledoariile.

Din prevederile art. 135, alin. (1), lit. g) din Constituție rezultă: Curtea Constituțională rezolvă cazurile excepționale de neconstituționalitate a actelor juridice, sesizate de Curtea Supremă de Justiție.

Potrivit pct. 79-80 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016 pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova (excepția de neconstituționalitate): "[...] controlul concret de constituționalitate pe cale de excepție constituie singurul instrument prin intermediul căruia cetățeanul are posibilitatea de a acționa pentru a se apăra împotriva legislatorului însuși, în cazul în care, prin lege, drepturile sale constituționale sunt încălcate. [...] dreptul de acces al cetățenilor prin intermediul excepției de neconstituționalitate la instanța constituțională reprezintă un aspect al dreptului la un proces echitabil. Această cale indirectă, care permite cetățenilor accesul la justiția constituțională, oferă de asemenea, posibilitate Curții Constituționale, în calitatea sa de garant al supremației Constituției, să-și exercite controlul asupra puterii legiuitoare cu privire la respectarea catalogului drepturilor și libertăților fundamentale".

Potrivit pct. 82-83 din aceeași hotărâre, Curtea a statuat că: "[...] judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

(1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;

(2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

(3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

(4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

[...] verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale. Astfel, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la paragraful 82".

Din conținutul cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate rezultă că se solicită verificarea constituționalității art. 68, alin. (10) din Legea insolvenței, în partea omisiunii reglementării modului de contestare a încheierilor emise de instanța de insolvență pe marginea contestațiilor împotriva măsurilor luate de administratorul insolvenței/lichidator în ordinea art. 68, alin. (10) din Legea insolvenței și a omisiunii de a indica calea de atac împotriva încheierii emise de către instanța de insolvență în urma examinării unor astfel de contestații prin prisma art. 20, 21, 23, 26, 54 și 119 din Constituție.

Ținând cont de faptul că au fost întrunite toate condițiile citate mai sus, instanța de judecată ajunge la concluzia că cererea înaintată urmează să fie admisă.

Argumentele expuse în cadrul ședinței de judecată de către reprezentanții creditorilor Cojuhari Nadejda – avocatul Hadei Eduard și Codreanu Ruslan – avocatul Tighineanu Sorin din care rezultă că deja ar exista o Decizie de inadmisibilitate a Curții Constituționale emisă în baza art. 68, alin. (10) din Legea insolvenței, instanța de insolvență le apreciază critic, deoarece prevederile contestate au mai făcut anterior obiect al controlului de constituționalitate din perspectiva altor critici. Astfel, prin Decizia Curții Constituționale din 31 ianuarie 2023 pe marginea sesizării nr. 130g/2022 privind excepția de neconstituționalitate a articolelor 5 alin. (5) lit. h) și 68 alin. (10) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012 (termenul de prescripție pentru contestarea măsurilor dispuse de administratorul insolvenței și/sau lichidatorul debitorului), Curtea Constituțională s-a expus asupra unei sesizări în care s-a invocat omisiunea legiuitorului de a reglementa termenul de prescripție pentru contestarea măsurilor dispuse de administratorul insolvenței și/sau lichidatorul debitorului, pe când în cazul dat, se solicită verificarea constituționalității art. 68, alin. (10) din Legea insolvenței, în partea omisiunii reglementării modului de contestare a încheierilor emise de instanța de insolvență pe marginea contestațiilor împotriva măsurilor luate de administratorul insolvenței/lichidator în ordinea art. 68, alin. (10) din Legea insolvenței și a omisiunii de a indica calea de atac împotriva încheierii emise de către instanța de insolvență în urma examinării unor astfel de contestații.

Prin urmare, la caz, se atestă întrunirea condiției prevăzute de art. 12¹, alin. (2), lit. d) CPC de ridicare a excepției de neconstituționalitate în sensul formulat de autorul sesizării, de rînd cu celelalte condiții prevăzute de art. 12¹, alin. (2) CPC.

Reieșind din cele expuse mai sus, în temeiul art. 135, alin. (1), lit. a) și g) Constituție, art. 12¹, alin. (1) și (3) CPC, instanța de judecată,

DISPUNE:

Se admite cererea administratorului insolvenței S.R.L. "Fame-CV Construction", Bostan Nicolae de ridicare a excepției de neconstituționalitate a art. 68, alin. (10) din Legea insolvenței.

Se ridică excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 68, alin. (10) din Legea insolvenței în partea omisiunii reglementării modului de contestare a încheierilor emise de instanța de insolvență pe marginea contestațiilor împotriva măsurilor luate de administratorul insolvenței/lichidator în ordinea art. 68, alin. (10) din Legea insolvenței și a omisiunii de a indica calea de atac împotriva încheierii emise de către instanța de insolvență în urma examinării unor astfel de contestații.

Se remite Curții Constituționale a Republicii Moldova prezenta încheiere și sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate cu anexe.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Gheorghe MÎȚU